

Beadandó

Kornél Bánhegyi

2025-01-15

Előszó

Ezt a beadandót R markdown fájlként írom, hogy a beadandó dolgozat replikálható legyen a fájlokkal és a kiegészítés esélye fennálljon. A következő csomagokat használom: readr dplyr knitr tidyr ggplot2 tidyverse ggrepel

Bevezető:

Ebben a beadandó dolgozatomban Magyarország népességét, illetve népességének változását szeretném megvizsgálni, azzal kapcsolatos okokat, összefüggéseket és esetleges következtetéseket levonni.

Adatgyűjtés és rendezés

Forrásként főleg a KSH adatait használtam.

Források:

KSH - Népességi adatok területileg

KSH - Korcsoportok régió szerint

KSH - Munkanélküliségi adatok

Először fontosnak tartom az adatokat beolvasni és szétszedni, hogy területegységileg láthassuk a releváns adatokat.

```
library(dplyr)
adat1 <- read_delim('stadat-nep0034-22.1.2.1-hu_utf.csv', delim = ";",
  escape_double = FALSE, trim_ws = TRUE, show_col_types = FALSE)
adat_munka <- read_delim('stadat-mun0171-20.2.2.5-hu_utf.csv', delim = ";",
  escape_double = FALSE, trim_ws = TRUE, show_col_types = FALSE)
adat_oreg <- read_delim('stadat-nep0035-22.1.2.2-hu_utf.csv', delim = ";",
  escape_double = FALSE, trim_ws = TRUE, show_col_types = FALSE)
ország<- adat1 %>%
  filter(`Területi egység szintje` == "ország")
```

Személyes érdeklődés

Ez a téma hazánkban szerintem kifejezetten fontos a társadalmi, gazdasági és politikai döntéshozatal szempontjából. A népesség változása nemcsak az egyének életét befolyásolja, hanem hatással van az országra

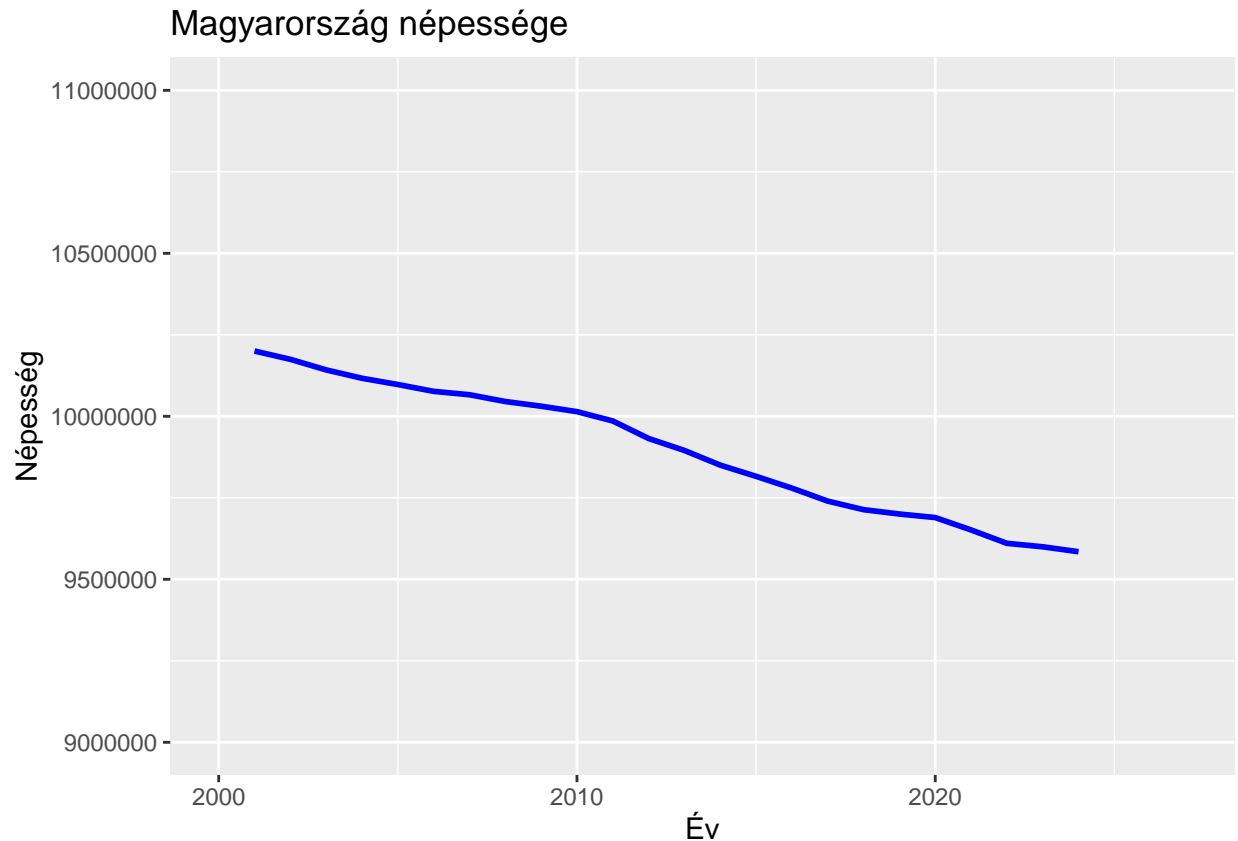
munkaerőpiacára, gazdasági növekedésére, szociális ellátórendszerére és általános fejlődési kilátásaira is, és szerintem ez a probléma generációkat aggasztja.

Az alábbi ábrán is látható, hogy az elmúlt több, mint 20 évben mennyire láthatóan csökken Magyarország népessége:

```
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(tidyr)
ország_plot <- orszag %>%
  pivot_longer(cols = `2001`:`2024`, names_to = "Year", values_to = "Population")

ország_plot2 <- orszag_plot %>%
  mutate(Year = as.numeric(Year),
         Population = as.numeric(gsub(" ", "", Population)))
ggplot(ország_plot2, aes(x = Year, y = Population)) +
  geom_line(color = "blue", size = 1) +
  labs(title = "Magyarország népessége",
       x = "Év",
       y = "Népesség") +
  scale_y_continuous(limits = c(9000000, 11000000)) +
  scale_x_continuous(limits = c(2000, 2027)) +
  theme_gray()
```

```
## Warning: Using `size` aesthetic for lines was deprecated in ggplot2 3.4.0.
## i Please use `linewidth` instead.
## This warning is displayed once every 8 hours.
## Call `lifecycle::last_lifecycle_warnings()` to see where this warning was
## generated.
```


Személyes hipotézisem az, hogy a foglalkoztatottság szoros kapcsolatban áll a népességcsökkenéssel, ezt próbálom meg bizonyítani a későbbiekben. Szemléltetésként a vármegyei népességi adatok táblázatát választottam, ezzel fogom összehasonlítani a munkanélküliségi adatokkal 2011 és 2022 között. Az első táblázat az alap táblázatot szemlélteti, a második a népességkülönbséget 2011 és 2022 között, vármegyékre bontva.

```
library(dplyr)
library(knitr)
varmegye<- adat1 %>%
  filter(`Területi egység szintje` == "vármegye")
regio<- adat1 %>%
  filter(`Területi egység szintje` == "régió")
nagyregio<- adat1 %>%
  filter(`Területi egység szintje` == "nagyregió")
varmegye_kulonb <- varmegye %>%
  mutate(
    `2011` = as.numeric(gsub("[^0-9]", "", `2011`)),
    `2022` = as.numeric(gsub("[^0-9]", "", `2022`)),
    Difference = `2022` - `2011`
  ) %>%
  select(`Területi egység neve`, `Területi egység szintje`, `2011`, `2022`, Difference) %>%
  arrange(Difference)

kable(regio)
```

Területi egység Területi- egység- neve	tje	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Közép-régió	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dunántúl	120	120	113	112	110	108	107	104	103	098	094	079	075	069	064	062	057	057	060	062	061	058	059	057	
	730	610	671	984	897	124	453	841	132	654	104	589	027	800	521	306	816	449	306	982	979	909	399	303	
Nyugat-régió	1	1	1	1	1	1	999	997	998	996	994	984	982	979	975	973	970	971	973	977	979	979	982	981	
Dunántúl	003	002	004	003	000	000	361	939	187	390	698	399	654	146	754	166	910	397	587	086	459	744	924	569	
	854	959	328	185	348	142																			
Dél- régió	997	993	989	983	977	970	967	960	952	947	940	931	924	916	908	900	893	885	878	873	869	863	858	852	
Dunántúl	671	466	408	612	465	700	677	088	982	986	585	215	900	856	400	042	263	800	402	097	726	057	675	420	
Észak-régió	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Magyarország	302	296	288	280	271	261	251	236	223	209	194	200	189	176	163	152	142	133	125	117	111	101	093	083	
	835	504	960	040	111	489	441	690	238	142	697	831	094	263	818	668	892	848	185	255	193	369	790	327	
Észak-régió	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Alföld	563	559	554	547	541	533	525	514	502	492	481	498	489	480	473	466	459	450	439	430	423	412	405	398	
	714	073	177	003	818	162	317	020	409	502	922	795	460	007	223	389	130	191	991	692	489	540	012	574	
Dél- régió	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Alföld	380	373	367	360	354	347	342	334	325	318	308	296	287	276	266	257	246	237	230	223	214	206	200	191	
	387	194	064	214	938	294	231	506	527	214	470	278	203	680	904	756	137	501	022	386	723	377	150	955	

`kable(varmegye_kulonb)`

Területi egység neve	Területi egység szintje	2011	2022	Difference
Borsod-Abaúj-Zemplén	vármegye	684793	629621	-55172
Békés	vármegye	361802	318081	-43721
Baranya	vármegye	391455	357066	-34389
Csongrád-Csanád	vármegye	421827	392621	-29206
Bács-Kiskun	vármegye	524841	495675	-29166
Jász-Nagykun-Szolnok	vármegye	386752	358883	-27869
Zala	vármegye	287043	262370	-24673
Szabolcs-Szatmár-Bereg	vármegye	555496	531855	-23641
Tolna	vármegye	231183	209569	-21614
Somogy	vármegye	317947	296422	-21525
Heves	vármegye	307985	288430	-19555
Nógrád	vármegye	201919	183318	-18601
Hajdú-Bihar	vármegye	539674	521802	-17872
Veszprém	vármegye	356573	339498	-17075
Komárom-Esztergom	vármegye	311411	300869	-10542
Vas	vármegye	257688	248909	-8779
Fejér	vármegye	426120	418542	-7578
Győr-Moson-Sopron	vármegye	449967	468465	18498

```
varmegye_munka <- adat_munka %>%
  filter(grepl("vármegye", `Területi egység szintje`)) %>%
  mutate(
    Avg_2011 = rowMeans(select(., starts_with("2011")), na.rm = TRUE) / 10
  ) %>%
```

```
select(`Területi egység neve`, `Területi egység szintje`, Avg_2011)

kable(varmegye_munka)
```

Területi egység neve	Területi egység szintje	Avg_2011
Pest	vármegye, régió	7.575
Fejér	vármegye	9.225
Komárom-Esztergom	vármegye	7.550
Veszprém	vármegye	10.550
Győr-Moson-Sopron	vármegye	6.000
Vas	vármegye	6.725
Zala	vármegye	9.100
Baranya	vármegye	13.900
Somogy	vármegye	13.300
Tolna	vármegye	9.150
Borsod-Abaúj-Zemplén	vármegye	17.075
Heves	vármegye	13.025
Nógrád	vármegye	17.675
Hajdú-Bihar	vármegye	13.200
Jász-Nagykun-Szolnok	vármegye	10.925
Szabolcs-Szatmár-Bereg	vármegye	17.875
Bács-Kiskun	vármegye	10.100
Békés	vármegye	11.975
Csongrád-Csanád	vármegye	8.800

```
library(tidyverse)
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(ggrepel)

kulonb <- varmegye_kulonb %>%
  select(`Területi egység neve`, Difference) %>%
  mutate(Source = "Population Change")

munkat <- varmegye_munka %>%
  select(`Területi egység neve`, Avg_2011) %>%
  rename(Difference = Avg_2011) %>%
  mutate(Source = "Avg Employment")

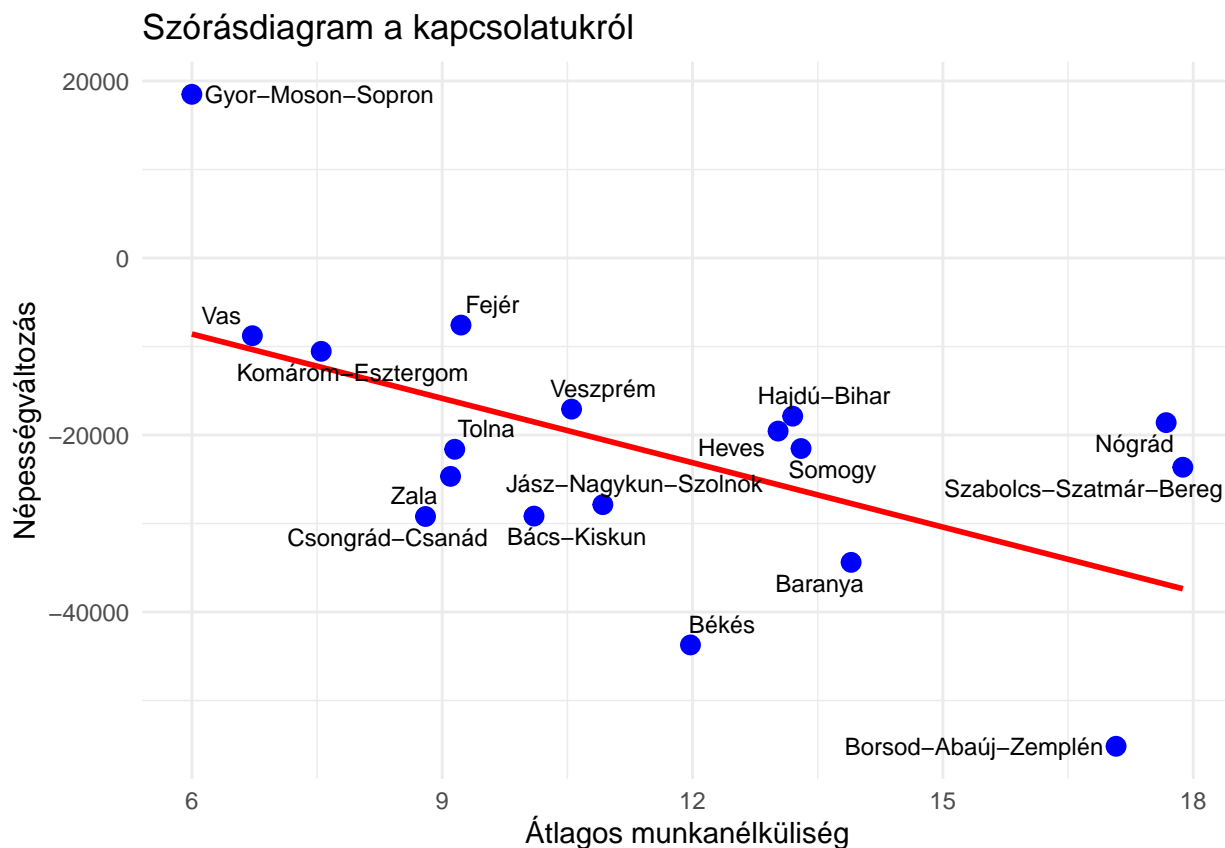
osszes1 <- bind_rows(kulonb, munkat)

kulonb2 <- osszes1 %>% filter(Source == "Population Change")
munka2 <- osszes1 %>% filter(Source == "Avg Employment")

egybe <- merge(kulonb2, munka2, by = "Területi egység neve")

ggplot(egybe, aes(x = Difference.y, y = Difference.x, label = `Területi egység neve`)) +
  geom_point(color = "blue", size = 3) +
  geom_smooth(method = "lm", se = FALSE, color = "red") +
  geom_text_repel(size = 3) +
  labs(
    title = "Szórásdiagram a kapcsolatokról",
```

```
x = "Átlagos munkanélküliség",
y = "Népességváltozás"
) +
theme_minimal()
```


A fenti ábrán ábrázoltam a népességváltozást és a munkanélküliséget, már ezen az ábrán is látszik, hogy az elemek nagy része közel fekszik el a vonalhoz.

```
library(tidyverse)
library(ggplot2)
library(dplyr)
library(ggrepel)

kulonb2 <- osszes1 %>% filter(Source == "Population Change")
munka2 <- osszes1 %>% filter(Source == "Avg Employment")

merged_data <- merge(kulonb2, munka2, by = "Területi egység neve")
colnames(merged_data) <- c("Területi_egysegek", "Population_Change", "Source1", "Avg_Employment", "Source2")
correlation <- cor(merged_data$Avg_Employment, merged_data$Population_Change, use = "complete.obs")
print(paste("Korrelációs érték: ", round(correlation, 2)))

## [1] "Korrelációs érték: -0.56"
```

A kapott korrelációs érték -0.56 azt mutatja, hogy mérsékelt negatív kapcsolat áll fenn az átlagos foglalkoztatás és a népességváltozás között. Ez azt jelenti, hogy a magasabb foglalkoztatási szintek általában kisebb

(vagy akár pozitív) népességváltozással járnak, míg az alacsonyabb foglalkoztatottságú területeken nagyobb népességcsökkenés figyelhető meg.

Annak ellenére, hogy a korreláció nem feltétlenül jelenti azt, hogy egyértelmű kapcsolat van, ez az eredmény arra utalhat, hogy a jobb foglalkoztatási lehetőségek hozzájárulhatnak a népesség megtartásához, a magas munkanélküliséggel küzdő területekről meg nagyobb elvándorlás jelentkezhet.

```
regression_model <- lm(Population_Change ~ Avg_Employment, data = merged_data)
summary(regression_model)
```

```
##
## Call:
## lm(formula = Population_Change ~ Avg_Employment, data = merged_data)
##
## Residuals:
##      Min       1Q   Median       3Q      Max
## -20651  -8265   1683    7641   27084
##
## Coefficients:
##              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
## (Intercept)    5958.4    10671.8   0.558  0.5843
## Avg_Employment -2424.1     891.2  -2.720  0.0151 *
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
##
## Residual standard error: 13210 on 16 degrees of freedom
## Multiple R-squared:  0.3162, Adjusted R-squared:  0.2734
## F-statistic: 7.398 on 1 and 16 DF,  p-value: 0.01514
```

A fenti regressziós modell azt mutatja, hogy ahol magasabb az átlagos foglalkoztatottság, ott kisebb a népességcsökkenés. A negatív összefüggés (-242.41) azt jelzi, hogy minden egyes foglalkoztatási egység növekedése átlagosan 242 fővel csökkenti a népességcsökkenést. Bár az összefüggés statisztikailag szignifikáns ($p = 0.015$), a modell csupán a népességváltozás körülbelül ~32%-át magyarázza, tehát más tényezők is befolyásolják a helyzetet.

Utószó:

Nyilvánvalóan végső következtetéseket nehéz levonni egy ilyen rövid dolgozat alatt, azonban máris felfedezhető a szoros kapcsolat a tényezők között. A munkanélküliség arra kényszeríti sok esetben az embereket, hogy elvándoroljanak más területekre, legyen az belföld (pl.: pozitív Győr-Moson-Sopron) vagy akár külföld. Sokszor a munkanélküliséggel küzdő vármegyék más problémákkal is küzdhetnek, legyen az oktatás, vagy infrastruktúra szinten.